

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An cœcus sit adstrictus Horas Canonicas recitare? Et quid, si memoria teneat majorem partem Officij; an sit obligatus ad illud dicendum? Ex part.
5. tr. 6. res. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

...libi mortali, Choro assistere: & Regularis cecus, secundum Pellizzarium, probabiliter non tenetur dicere officium cum socio, etiam se vitro offerentem; non video quare tenetur assistere, vt cum aliis persoluat Horas Canonicas. Et ita contra Pasqualium in terminis docet etiam nouissimum Ioannes Henricus in 99. tract. sect. 3. 5. quæstio. 2. Religiosum cecum non teneri recitare Horas Canonicas. Sed de hoc ego alibi.

8. Nec desera hic apponere verba Escobar de Hor. Canon. quæst. 6. num. 38. vbi sic ait: Verius censeo contra Bonacinam, Clericum habentem Beneficium, esse ego sufficientes colligit fructus, non teneri condicere socium ad recitandum, & si cum eo possit recitare, non verò solus, quia Præceptum ad orandum obligat per se, non ad adhibendum socium; & si non potest per se, vt supponimus, ad nihil tenetur. Nec facit teneri adhibere media necessaria ad implendum præceptum recitandi, quia hoc intelligitur de medijs ordinarijs, vt est emere Breuiarium, non de extraordinarijs, vt est conducere socium, ad quod simile præceptum non obligat. At ex eadem ratione censeo, non esse tenendam illam opinionem eiusdem Bonacinæ de cecis, eorum, qui per se recitare non possunt, teneri socium adhibere, vt paulatim Psalmos memorie manderet; nam censeo ad neutrum teneri, quia neutrum præcepto continetur, & nimis durum esset, & molestum ad id illam obligare; etsi enim probabile sit quod cecus Breuiario, licet memoriter Psalmos absque Lectionibus tenet, recitare non tenetur Psalmos, quia per se absque Lectionibus Officium non constituit, quod est in præcepto, non Psalmi, multo magis probabiliter erit, quod cecus non tenetur Psalmos memorie mandare, nec ad id conducere socium, cum etsi eos memoriter tenet, recitare non tenetur, quare ita melius tenent Soto, 10. de Inst. quæst. 5. art. 1. & Macignus de Hor. Canon. cap. 14. n. 9. Huc etque Escobar.

9. Sed si incidenter hic quæras, an cecus, qui non potest recitare maiorem partem Officij tenetur, recitare minorem, quam potest; Affirmative respondet Sanchez in opusculo tom. 2. lib. 7. cap. 2. dub. 4. 6. num. 6. Layman lib. 4. tract. 1. cap. 6. dub. 1. & alij. Ratio est, quia, vt docet Caietanus 2. 2. quæst. 147. artic. 7. ad 3. & Nauarrus in Man. cap. 21. num. 27. Qui non potest implere totum præceptum Ecclesiæ, tenetur partem quam potest, vnde qui non potest ieiunare totam Quadragesimam, tenetur ieiunare partem, quam potest; & qui vult seruare castitatem, & matrimonium contractum, licet non possit totam seruare, quia tenetur recedere debitum, tamen tenetur seruare partem, quam potest; scilicet non petendo debitum, ita cecus qui non potest recitare totum Officium, tenetur recitare partem, quam potest, scilicet illam, quam memoria retinet, & si non potest solus, tenetur cum socio, quem habere commode potest. Hanc sententiam docet Suarez tom. 2. de Relig. lib. 3. de Horis, 4. num. 24. quæ ad 28. & in num. 24. docet hanc quæstionem non solum locum habere in impedimento infirmitatis, sed etiam in alijs; vnde bene inserti, qui tota die sunt legitime occupati, vt nullam Horam diei dicere possunt, & ante mediam noctem potest saltem Completorium recitare, cur non obligatur; Et is qui Breuiarium non habet, tantum scit memoria Primam, & Completorium, cur non tenebitur illas Horas dicere, etiam si minorem partem Officij contineant, Et n. 27. dicit non esse veram generalem regulam pro omnibus casibus & impedimentis, videlicet vt qui non potest dicere tot Horas, vt contineant saltem maiorem partem totius Officij, nullam dicere tenetur. Eam sequitur Reginaldus lib. 18. cap. 13. num. 183. quæst. 4.

10. Sed his non obstantibus non desunt Doctores negatiue sententia adhaerentes, nempe quod, qui non potest maiorem partem Officij recitare, non tenetur ad minorem si potest; quia maior pars trahit ad se minorem. Et ita tenet Lessius lib. 2. cap. 37. dub. 9. num. 59. Filiucius tom. 2. tract. 2. cap. 9. quæst. 6. num. 294. & Azorius, tom. 1. lib. 10. c. 13. quæst. 5. qui loquitur in specie de ceco; vnde ego puto vt rumpere sententiam probabilem.

Sup. hoc in fra in Resol. 41. & in alij eius prius annor. & in Principio. præcedentis §. huius Ref.

RESOL. XXXIV.

An cecus sit ad scribendum Horas Canonicas recitare? Et quid, si memoria teneat maiorem partem Officij, an sit obligatus ad illam dicendam? Ex p. 5. tract. 6. Ref. 16.

§. 1. Sotus, vt ego alibi citauimus, dubitat de hac obligatione, quia accidentarium est, quod memoria sciatur Horas, neque enim videtur iustum ob illam causam honestam onus hoc grave imponi, quod non imponeretur carenti illa. Ceterum nouissimum Castrus Palus tom. 2. disp. 2. punct. 6. n. 11. putat sic tenentem memoria maiorem Officij partem obligatum esse ad illam dicendam, quia posita illius Officij memoria iam valet præceptum implere, & sine difficultate, ergo tenetur. Neque obstat accidentarium esse quod Officium memoria teneatur, quia posito illo accidenti iam necessarium est te esse obligatum, sicut tempore interdicti accidentarium est te Bullam habere, qua conceditur facultas audiendi Sacrum, &c. At illa facultate posita non est accidentarium, sed necessarium, quod præcepto audiendi Missam obligaris, sic in presenti; ergo, &c. Sed tu circa presentem quæstionem ne deseras videre me ipsum in part. 4. tract. 4. resol. 11. vbi plures Doctores tractantes hanc quæstionem inuenies.

Alibi in Resol. & in Resol. præterita §. An vero cecus, & in tom. 7. tr. 1. Resol. 7. §. Quoad secundum & sequ. & præterita memoria maiorem partem Officij supra cæsum in fine Ref. 32. &c.

Quæ dunt hanc sequitur.

RESOL. XXXV.

An cecus, vel ita oculis caligantes, vt legere nequeant, teneantur Horas persolvere, si illas memoriter sciunt? Et an saltem teneantur recitare aliquid loco illarum, vel adhibere socium in recitatione Horarum? Et quid si cecus nihil ex Horarijs præcibus memoria teneat, vel saltem perparum? Et an si esset Beneficiarius cecus, & omittat Horas licet memoriter sciat, non tenetur ad restitutionem fructuum? Ex parte 4. tractatu 4. & Miscel. Resol. 11.

Sup. hac præterita diffie. significanter in §. Puto igitur, Ref. 3. nec. leg.

§. 1. Respondeo affirmatiue cum Nauarro & Azotio, quos citat, & sequitur Faustus de Horis Canonicis lib. 2. quæst. 229. quibus adde Villalobos in summ. tom. 1. tract. 24. diffie. 16. num. 4. Reginaldum tom. 2. lib. 18. cap. 13. num. 185. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 28. num. 14. & alios penes ipsum, quia præceptum non obligat ad recitandum per librum, neque requirit vt conditionem necessariam dicendi potestatem per librum; ergo dum cecus possunt recitare memoriter maiorem partem Officij, ad illam teneri vtique dicendum erit.

Sup. hoc in Ref. præterita, & in Ref. 1. post præteritam, §. An vero, & in tom. 7. tr. 1. Ref. 7. §. Quoad secundum & sequ. & significanter in §. Puto igitur, & hic supra in Resol. 32. in fine.

2. Non desinam tamen hic adnotare cum Sanchez in opusculo tom. 2. lib. 7. cap. 2. dub. 46. n. 5. dixisse Sotum de inst. lib. 10. quæst. 5. art. 3. se non esse certum, O o 4 211